

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 28 juni 2011

746/2011

Lag

om mottagande av personer som söker internationellt skydd

Utfärdad i Helsingfors den 17 juni 2011

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att trygga försörjningen för och omsorgen om personer som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel med respekterande av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande fri- och rättigheterna samt med beaktande av Europeiska unionens lagstiftning och de internationella fördrag som är förpliktande för Finland.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den tillämpas på mottagande av personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd samt på hjälp till offer för människohandel.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *person som söker internationellt skydd* en utlänning som ansökt om internationellt skydd i enlighet med 95 § i utlänningslagen (301/2004),

2) *person som får tillfälligt skydd* en utlänning som fått skydd med stöd av 109 § i utlänningslagen,

3) *mottagande* en helhet som utgörs av förläggningar och flyktingslussar samt deras mottagningstjänster och vars syfte är att trygga försörjningen för och omsorgen om personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd,

4) *förläggning* en plats där personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd inkvarteras och där det ordnas mottagningstjänster för personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd; grupphem och enheter för stödboende som är avsedda för barn är också förläggningar,

5) *transitförläggning* en förläggning eller del av en förläggning där personer som söker

internationellt skydd eller får tillfälligt skydd inkvarteras under tiden för asylutredning och asylsamtal eller annars för en kort tid,

6) *flyktingsluss* en plats där utlänningar som avses i 109 eller 133 § i utlänningslagen inkvarteras och där mottagningstjänster ordnas för dem,

7) *offer för människohandel* en person som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 52 a § i utlänningslagen, getts betänketid enligt 52 b § i den lagen eller som annars med hänsyn till omständigheterna kan bedömas ha blivit offer för människohandel eller som är i behov av särskild hjälp när ett människohandelsbrott utreds,

8) *hjälp till offer för människohandel* tjänster och stödåtgärder som en förläggning ordnar för offer för människohandel.

4 §

Förhållande till andra lagar

Vid behandlingen av ärenden som avses i denna lag iakttas förvaltningslagen (434/2003) och vid ärenden som gäller ändringsökande iakttas förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat bestäms särskilt i lag.

5 §

Tillämpning av lagen på barn

Då denna lag tillämpas på den som är yngre än 18 år ska särskild uppmärksamhet fästas vid faktorer som hänför sig till barnets bästa och barnets utveckling och hälsa. Vid bedömningen av barnets bästa ska bestämmelserna om bedömning av barnets bästa i barnskyddslagen (417/2007) beaktas.

Då de åtgärder som anges i denna lag genomförs, ska barnets önskemål och åsikt utredas och beaktas enligt barnets ålder och utvecklingsnivå. Endast i sådana fall där utredningen skulle äventyra barnets hälsa eller utveckling eller det i övrigt är uppenbart onödigt behöver barnets åsikt inte utredas. Ett barn som fyllt 12 år ska ges tillfälle att i enlighet med 34 § i förvaltningslagen bli hört i ett ärende som gäller barnet självt.

Ärenden som gäller barn ska behandlas skyndsamt.

6 §

Tillämpning av lagen på personer i utsatt ställning

Då denna lag tillämpas ska de särskilda behov som beror på en persons särskilt utsatta ställning, såsom på åldern eller det fysiska och psykiska tillståndet, beaktas hos personer som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel.

7 §

Ersättning för kostnader

Staten ersätter kostnader som orsakas av åtgärder som avses i denna lag inom ramen för statsbudgeten.

Migrationsverket betalar kostnaderna för inrättande och upprätthållande av förläggningar och flyktingslussar samt ersättning till tjänsteproducenten för ordnandet av mottagningstjänster. Kostnaderna ersätts för den tid under vilken en utlänning har rätt till mottagningstjänster med stöd av 12 och 14 § i denna lag. Migrationsverket betalar ersättning till tjänsteproducenten för hjälp till sådana offer för människohandel som inte har en i lagen om hemkommun (201/1994) avsedd hemkommun i Finland.

Migrationsverket betalar på ansökan arvodet till en företrädare för en minderårig som saknar vårdnadshavare och inte har uppehållstillstånd i Finland på basis av den tid som företrädaren har använt för uppgifterna och ersättning för de kostnader som orsakats av företräddandet. Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för betalningen av arvodet och arvodets storlek, de kostnader som ersätts samt förfarandet vid betalningen av arvoden och ersättning för kostnader.

2 kap.

Mottagande

8 §

Styrning av mottagandet

Styrningen och planeringen samt övervak-

ningen av mottagningsverksamheten i praktiken samt styrningen av genomförandet av hjälp till offer för människohandel ska skötas av Migrationsverket.

9 §

Statliga förläggningar och flyktingslussar

Inrikesministeriet beslutar om inrättande och nedläggning av statliga förläggningar och flyktingslussar samt om deras verksamhetsställen.

De statliga förläggningarna och flyktingslussarna lyder under Migrationsverket.

Föreståndaren för en statlig förläggning eller flyktingsluss förutsätts ha en för uppgiften lämplig examen, god förtrogenhet med de uppgifter som hör till tjänsten, i praktiken visad ledarförmåga och sådana kunskaper i främmande språk som skötseln av uppgiften kräver. Genom förordning av statsrådet kan bestämmelser utfärdas om tillsättning av tjänster vid de statliga förläggningarna och flyktingslussarna samt om deras arbetsordningar.

10 §

Icke-statliga förläggningar och flyktingslussar

Inrikesministeriet ger Migrationsverket befogenheter att med kommuner, samkommuner, andra offentligrättsliga samfund eller privata sammanslutningar eller stiftelser avtala om inrättande och nedläggning av förläggningar och flyktingslussar samt om deras verksamhetsställen.

Avtalet ska åtminstone innehålla bestämmelser om

- 1) förläggningens och flyktingslussens lokaler och personal,
- 2) ordnandet av mottagningstjänster med iakttagande av denna lag och allmänna förvaltningslagar,
- 3) ersättning av kostnaderna,
- 4) styrning och tillsyn,
- 5) utvidgning, inskränkning och nedläggning av förläggningar och flyktingslussar, samt
- 6) en beredskapsplan.

I fråga om behörighetsvillkoren för föreståndare för icke-statliga förläggningar och flyktingslussar gäller bestämmelserna i 9 § 3 mom.

Då någon annan aktör än en myndighet utövar offentlig makt vid skötseln av sådana uppgifter enligt denna lag som hänför sig till mottagningstjänster, ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på aktören.

11 §

Ordnande av tagande i förvar av utlänningar

En utlänning kan med stöd av 121 § i utlänningslagen tas i förvar vid en förläggning som upprätthålls av staten eller av en kommun. Bestämmelser om bemötandet av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsheter finns i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsheter (116/2002).

12 §

Mottagande vid massinvandring

Om ett så stort antal utlänningar enligt 109 eller 133 § i utlänningslagen kommer till Finland att de inte kan placeras på förläggningarna eller det inte är möjligt att klarlägga förutsättningarna för inresa och registrera invandrarna vid sedvanligt förfarande, ska mottagningstjänsterna ordnas på flyktingslussar. Avsikten är att inkvartering på flyktingslussar ska vara kortvarig. Den som inkvarteras på en flyktingsluss får de nyttigheter som behövs för den oundgängliga försörjningen.

Inrikesministeriet kan förordna en närings-, trafik- och miljöcentral att avtala med en kommun om utarbetande av en beredskapsplan för mottagandet vid massinvandring. Beredskapsplanen ska utarbetas i form av en avsiktsförklaring.

Ett tillräckligt antal flyktingslussar och förläggningar ska inrättas i de kommuner som utarbetat en beredskapsplan eller i kommuner där det annars med hänsyn till omständigheterna är motiverat att placera de utlänningar som kommit till Finland. Vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet bestämmelser

om vilka kommuner skyldigheten enligt detta moment gäller. Ett avtal enligt 10 § ska ingås med Migrationsverket om inrättande och förvaltning av flyktingslussarna och förläggningarna.

3 kap.

Mottagningstjänster

13 §

Mottagningstjänster

Mottagningstjänsterna ordnas av den förläggning där den som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd registreras som klient.

Till mottagningstjänsterna hör inkvartering, mottagnings- och brukspenning, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster, tolk- och översättartjänster samt arbets- och studieverksamhet enligt det som bestäms i detta kapitel. Inom ramen för mottagningstjänsterna kan också måltider ordnas.

Fullt uppehälle kan ordnas i grupphem och enheter för stödboende avsedda för barn som saknar vårdnadshavare.

14 §

Mottagare av mottagningstjänster

Mottagningstjänster tillhandahålls personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd.

Mottagningstjänster kan under en rimlig tid tillhandahållas personer som på basis av ansökan om internationellt skydd fått uppehållstillstånd och personer som fått tillfälligt skydd och har beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd.

Efter att uppehållstillstånd förvägrats eller det tillfälliga skyddet upphört för en utlänning som fått mottagningstjänster, tillhandahålls mottagningstjänster tills personen har avlägsnat sig ur landet. En person som söker internationellt skydd och är medborgare i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i Island, Liechtenstein, Norge eller Schweiz tillhandahålls emellertid mottagningstjänster endast tills han eller hon fått del av Migrationsverkets beslut om avslag på ansökan om internationellt skydd.

Om en medborgare i en stat enligt 3 mom. som fått del av Migrationsverkets beslut om avslag på ansökan om internationellt skydd samtycker till att lämna landet under övervakning eller till att beslutet om avvísning verkställs innan 30 dagar har förflutit från delgivningen av beslutet, kan personen tillhandahållas mottagningstjänster fram till dess att han eller hon lämnar landet, dock i högst 7 dygn. Föreståndaren för en förläggning kan besluta att en sådan person ska tillhandahållas mottagningstjänster under en rimlig tid av särskilda personliga orsaker.

15 §

Information

Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd ska informeras om mottagningstjänsterna, rättigheter och skyldigheter i samband med mottagandet, rätts hjälp samt organisationer som bistår i frågor som hänför sig till mottagandet.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska ge sådana uppgifter som avses i 1 mom. till personer som söker internationellt skydd då de lämnar in sin ansökan och till personer som får tillfälligt skydd efter att de anlänt till landet. Uppgifterna ska ges så snart som möjligt, dock senast 15 dagar efter det att ansökan om internationellt skydd har lämnats in och efter att personuppgifterna om den som får tillfälligt skydd har registrerats. Förläggningen ger de uppgifter som avses i 1 mom. efter registreringen vid förläggningen.

Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd ska få uppgifterna skriftligen på sitt modersmål eller på ett språk som det finns grundad anledning att anta att han eller hon förstår. Vid behov kan uppgifterna även ges muntligen.

16 §

Inkvartering på en förläggning

Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd inkvarteras på en förläggning. En person kan flyttas till en annan förläggning om det behövs för personens egen skull, förläggningens verksamhet

eller behandlingen av ansökan om internationellt skydd. Inkvarteringen ska ordnas så att familjemedlemmar kan bo tillsammans om de så vill.

Förläggningen beslutar om inkvartering och förflyttning. Innan beslut om förflyttning fattas, ska den som ska flyttas höras. Innan det beslutas att ett barn utan vårdnadshavare ska flyttas, ska också barnets företrädare höras.

Migrationsverket kan förbehålla sig rätten att besluta om inkvartering eller förflyttning, om det behövs för behandlingen av ansökan om internationellt skydd eller om man i ett ärende som gäller förflyttning enligt 1 mom. inte kan komma överens om till vilken förläggning personen ska flyttas.

17 §

Inkvartering av barn utan vårdnadshavare

Barn utan vårdnadshavare inkvarteras i gruppem. På gruppemets verksamhet tillämpas de bestämmelser i 59 § i barnskyddslagen som gäller det maximala antalet barn och unga som får vårdas tillsammans i en bostadsenhet, det maximala antalet barn som får placeras i samma byggnad samt minimumantalet anställda som ska vara sysselsatta i vård- och fostringsuppgifter.

I en enhet för stödboende får barn som fyllt 16 år och saknar vårdnadshavare inkvarteras, om det är motiverat med tanke på barnets utveckling och välfärd. I samma byggnad får högst 40 barn placeras. Per tio barn ska det finnas minst tre anställda som är sysselsatta i vård- och fostringsuppgifter. I brådskande fall kan en temporär avvikelse göras från de antal som anges i detta moment, om detta är nödvändigt för att mottagnings-tjänsterna ska kunna ordnas för barnet.

Barn utan vårdnadshavare kan också inkvarteras på andra inkvarteringsställen som är avsedda för barn. I sådana fall gäller det som i 1 och 2 mom. bestäms om antalet boende och anställda.

I fråga om kompetenskraven för de anställda vid gruppem, enheter för stödboende och andra inkvarteringsställen för barn gäller bestämmelserna i 60 § i barnskyddslagen.

18 §

Enskild inkvartering

Personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd kan själva ordna sin inkvartering. De ska då skriftligen uppge sin adress och lägga fram ett hyresavtal eller en annan utredning om den enskilda inkvarteringen för den förläggning där de är registrerade som klienter. Adressuppgifterna och hyresavtalet eller utredningen krävs för att andra mottagningstjänster ska kunna ges.

Föreståndaren för en förläggning beslutar om förflyttning av ett barn utan vårdnadshavare till enskild inkvartering efter att ha hört barnet och dess företrädare samt förläggningens socialarbetare. Förläggningen meddelar det kommunala organ på boningsorten som ansvarar för socialvården adressen för ett barn utan vårdnadshavare som bor i enskild inkvartering och uppgifter om de personer hos vilka barnet bor. Meddelandet ska åtföljas av rapporter av förläggningens socialarbetare och barnets företrädare om huruvida förhållandena i den enskilda inkvarteringen är lämpliga samt om huruvida den eller de som tar hand om barnet kan sörja för barnets vård.

19 §

Mottagningspenning

Mottagningspenning beviljas personer som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel och som inte har en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland i syfte att trygga den oundgängliga försörjning som en person behöver för ett människovärdigt liv samt för att främja personens möjligheter att klara sig på egen hand, om personen är i behov av stöd och inte kan få sin försörjning genom förvärvsarbete, andra inkomster eller tillgångar, genom omvårdnad från en sådan persons sida som är försörjningspliktig gentemot honom eller henne eller på något annat sätt.

Mottagningspenningens grunddel täcker utgifter för kläder, ringa avgifter för hälso- och sjukvård, utgifter för användning av lokaltrafik och telefon samt andra motsvarande

utgifter som hänför sig till en persons och familjs dagliga uppehälle samt utgifter för kost i de fall där förläggningen inte ordnar måltider.

Den kompletterande mottagningspenningen täcker utgifter som ansetts behövliga på grund av en persons eller familjs särskilda behov eller förhållanden.

20 §

Mottagningspenningens belopp

Mottagningspenningens belopp är skillnaden mellan utgifter som ska täckas med mottagningspenningens grunddel och utgifter för hälso- och sjukvård som är större än ringa samt de inkomster och tillgångar som står till förfogande.

Mottagningspenningens grunddel per månad är

1) för ensamstående och ensamförsörjare 290 euro, i förläggningar med måltidsservice 85 euro,

2) för andra personer över 18 år än de som avses i 1 punkten 245 euro, i förläggningar med måltidsservice 70 euro,

3) för barn som bor tillsammans med sin familj 185 euro, i förläggningar med måltidsservice 55 euro.

Inkomsterna och tillgångarna för en person som ansöker om mottagningspenning och för personens familj beaktas vid beviljandet av mottagningspenning på det sätt som bestäms i lagen om utkomststöd (1412/1997).

21 §

Brukspenning

Om förläggningen ordnar fullt uppehälle som inkluderar de utgifter enligt 19 § som ska täckas med mottagningspenningens grunddel och den kompletterande mottagningspenningen och utgifter för hälso- och sjukvård som är större än ringa, beviljas barn utan vårdnadshavare brukspenning i stället för mottagningspenning.

Brukspenningen för barn utan vårdnadshavare är 25 euro per månad för barn under 16 år och 45 euro per månad för barn som fyllt 16 år. Brukspenningen kan också vara min-

dre än så, om det är motiverat med tanke på barnets ålder och utvecklingsnivå.

22 §

Justering av mottagnings- och brukspenningen

Mottagningspenningens och brukspenningens belopp justeras enligt bestämmelserna i lagen om folkpensionsindex (456/2001).

De belopp av mottagnings- och brukspenning som bestäms i 20 och 21 § motsvarar det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket de folkpensioner som betalades i januari 2010 har beräknats.

23 §

Beviljande och återkrav av mottagnings- och brukspenning

Den förläggning där sökanden är registrerad som klient beviljar mottagnings- och brukspenning på ansökan.

Den förläggning som beviljat mottagnings- och brukspenning kan återkräva den. Ansökan om återkrav av mottagningspenning riktas till den förvaltningsdomstol inom vars domkrets förläggningen är belägen.

Vid beviljandet av mottagnings- och brukspenning iaktas i tillämpliga delar bestämmelserna om förfarandet i 3 kap. i lagen om utkomststöd. Vid återkrav av mottagnings- och brukspenning tillämpas bestämmelserna om återkrav i 4 kap. i lagen om utkomststöd.

24 §

Utmättnings- och överföringsförbud

Mottagnings- och brukspenning får inte utmätas. Ett avtal genom vilket mottagnings- eller brukspenning överförs på någon annan är ogiltigt.

25 §

Socialservice

Personer som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för männis-

kohandel och som inte har en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland har rätt till socialservice enligt 17 § i socialvårdslagen (710/1982), om en yrkesutbildad person inom socialvården bedömt den vara nödvändig under den tid som personen har rätt till mottagningstjänster.

Det socialarbete som avses i 18 § i socialvårdslagen utförs vid förläggningen av yrkesutbildade personer inom socialvården. Arbetet omfattar rådgivning, handledning och utredning av sociala problem samt andra stödåtgärder som upprätthåller och främjar individens och familjens trygghet och förmåga att komma till rätta samt samfunds funktionsduglighet.

26 §

Hälso- och sjukvårdstjänster

Personer som söker internationellt skydd och offer för människohandel som inte har en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland har rätt till hälso- och sjukvårdstjänster på det sätt som föreskrivs i 50 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och 3 § 2 mom. i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) samt rätt till andra hälso- och sjukvårdstjänster som en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården bedömt som nödvändiga.

Personer som får tillfälligt skydd eller barn som söker internationellt skydd samt offer för människohandel som är barn och inte har en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland får hälso- och sjukvårdstjänster på samma grunder som en person som har en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland.

27 §

Tolkning och översättning

Förläggningen ska ordna tolkning eller översättning, om en klient inte behärskar det språk, svenska eller finska, som enligt språklagen (423/2003) ska användas hos en myndighet, eller om klienten på grund av

handikapp eller sjukdom inte kan göra sig förstådd i ett ärende som avses i denna lag och som kan inledas av en myndighet. Förläggningen ska i möjligaste mån se till att klienten också i andra ärenden som gäller dennes rättigheter och skyldigheter har tillgång till tolkning eller översättning.

Ärendet kan tolkas eller översättas till ett språk som det finns grundad anledning att anta att klienten förstår.

Bestämmelser om förvaltningsdomstolens skyldighet att ordna tolkning och översättning finns i förvaltningsprocesslagen.

28 §

Jäv och tystnadsplikt för tolkar och översättare

En förläggning får inte som tolk eller översättare anlita en person som står i ett sådant förhållande till en part eller ett ärende som kan äventyra tilltron till tolkens eller översättarens pålitlighet eller partens säkerhet.

I fråga om tystnadsplikt för tolkar och översättare gäller vad som bestäms i förvaltningslagen.

29 §

Arbets- och studieverksamhet

Vid andra förläggningar än transitförläggningar ska möjligheter till arbete och studier ordnas för att främja självständigt handlande hos personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd. Också vid transitförläggningar kan motsvarande möjligheter ordnas.

Om en boende vid en förläggning upprepade gånger utan grundad anledning vägrar delta i sådant arbete eller sådana studier som han eller hon anvisats, kan den mottagningspenning som betalas ut till honom eller henne minskas med högst 20 procent under högst två månaders tid. Avdraget får inte äventyra den oundgängliga försörjning som behövs för tryggnad av ett människovärdigt liv eller för uppfyllandet av en lagstadgad underhållsskyldighet och det får inte heller i övrigt vara oskäligt.

30 §

Försäkringsskyddet för personer som deltar i arbete och studier

För olycksfall eller yrkessjukdom som drabbat en person under arbete och studier betalas till personen ersättning av statens medel enligt samma grunder som för olycksfall i arbetet enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) till den del som den skadade inte har rätt till en minst lika stor ersättning enligt någon annan lag.

Statskontoret behandlar ärenden som gäller betalning av ersättning. I beslut som Statskontoret har fattat med stöd av denna paragraf får ändring sökas på det sätt som bestäms i 5 kap. i lagen om olycksfallsförsäkring.

Migrationsverket ordnar gruppansvarsförsäkring för personer som deltar i arbete och studier.

31 §

Stöd för återresa

En person som sökt internationellt skydd kan få ersättning för skäligena resekostnader för återresan till hemlandet eller till något annat land där personens inresa är garanterad, om han eller hon frivilligt avlägsnar sig ur landet efter att ha återtagit sin ansökan om skydd eller efter att ha fått sin ansökan om uppehållstillstånd avslagen. Till personer som fått tillfälligt skydd eller är offer för människohandel och som enligt lagen om hemkommun inte har någon hemort i Finland kan skäligena rese- och flyttkostnader betalas för återresan till hemlandet eller till något annat land där deras inresa är garanterad. Till en enskild person kan därutöver betalas ett bidragsbelopp som motsvarar utkomststödets grunddel för högst två månader och till en familj ett bidragsbelopp som motsvarar utkomststödets grunddel för högst fyra månader.

Ersättningen och bidraget beviljas på den återvändande personens ansökan av den förläggning där han eller hon är registrerad som klient.

Den beviljande förläggningen kan återkräva ersättningen eller bidraget, om det visar

sig att ersättningen eller bidraget har betalats ut på felaktiga grunder eller utan grund. Ansökan om återkrav ska lämnas till den förvaltningsdomstol inom vars domkrets förläggningen är belägen.

32 §

Avgifter för mottagningstjänster

För mottagningstjänster kan det tas ut en skäligen avgift. Avgiften får vara högst lika stor som de faktiska kostnaderna. Någon avgift ska inte tas ut eller avgiften ska nedsättas, om den oundgängliga försörjning som en person behöver för tryggheten av ett människovärdigt liv eller uppfyllandet av sin lagstadgade underhållsskyldighet äventyras av att avgiften tas ut. Bestämmelser om avgiftens belopp utfärdas genom förordning av statsrådet.

Hos personer som använder social-, hälso- och sjukvårdstjänster får det tas ut en avgift enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992). Bestämmelserna i 13 § i den lagen tillämpas inte på personer som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel.

Avgiften påförs av förläggningens förestandare. Avgifterna tas inte ut retroaktivt.

4 kap.

Hjälp till offer för människohandel

33 §

Innehållet i hjälpen

Offer för människohandel kan ges hjälp genom tillhandahållande av tjänster och stödåtgärder som kan omfatta juridisk rådgivning och annan rådgivning, krishjälp, social- och hälsovårdstjänster, tolk- och översättartjänster och övriga stödtjänster, inkvartering eller boende, mottagningspenning eller utkomststöd och annan behövlig omsorg samt stödande av möjligheterna att återvända tryggt. När tjänster och stödåtgärder tillhandahålls ska hänsyn tas till de särskilda behov som beror på åldern, den utsatta ställningen samt det fysiska och psykiska tillståndet hos offret för människohandel samt säkerheten för off-

ret och de anställda som ordnar tjänsterna och stödåtgärderna.

34 §

Behöriga myndigheter

Bestämmelser om behöriga förläggningar när det gäller att hjälpa offer för människohandel utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Förläggningarna kan ordna de tjänster och stödåtgärder som avses i 33 § själva eller köpa dem av offentliga eller privata serviceproducenter.

35 §

Framställning om hjälp till offer för människohandel

En myndighet, ett offer för människohandel själv eller en privat eller offentlig serviceproducent kan göra en framställning till förläggningen om tjänster och stödåtgärder till offret för människohandel. Tjänster och stödåtgärder kan dock inte tillhandahållas mot personens vilja.

36 §

Beslut om tillämpning av bestämmelserna om hjälp

Förläggningens föreståndare beslutar om att bestämmelserna om hjälp ska tillämpas och att tillämpningen ska upphöra.

37 §

Yrkesövergripande bedömningsgrupp

I anslutning till en förläggning finns en yrkesövergripande bedömningsgrupp som ska stödja förläggningens föreståndare vid beslutsfattandet och bedöma behovet av service hos offren för människohandel.

Bedömningsgruppen ska förutom föreståndaren bestå av minst en sakkunnig inom socialvården och en sakkunnig inom hälso- och

sjukvården samt en företrädare för polisen och för gränskontrollmyndigheten. Migrationsverket tillsätter bedömningsgruppen för tre år i sänder efter att ha hört regionförvaltningsverket och förläggningens föreståndare. Om en medlem i bedömningsgruppen avgår eller avlider under mandatperioden, utnämner Migrationsverket en ny medlem på förslag av den berörda sammanslutningen. Medlemmarna i bedömningsgruppen handlar under tjänsteansvar.

Bedömningsgruppen ska vid behov höra kommunala myndigheter, arbetarskyddsmyndigheter, arbetsmarknadsorganisationer, sakkunniga inom mentalvårdsarbetet och barnskyddet och andra aktörer som behövs för att hjälpa offren för människohandel.

Bedömningsgruppen ska

1) bedöma behovet av hjälp hos offren för människohandel samt bedöma om bestämmelserna om hjälp ska tillämpas eller om tillämpningen av bestämmelserna ska upphöra,

2) bedöma placeringen av och behovet av service hos offren för människohandel,

3) delta i bedömningen av säkerhetsriskerna för offren för människohandel och i planeringen och ordnandet av säkerhetsåtgärder för dem,

4) sörja för informationsutbytet mellan myndigheterna och aktörerna inom systemet för hjälp till offer för människohandel.

38 §

Behandling av ärenden i den yrkesövergripande bedömningsgruppen

Förläggningens föreståndare sammankallar bedömningsgruppen. Trots bestämmelserna om sekretess får förläggningens föreståndare till bedömningsgruppen lämna ut personuppgifterna för ett enskilt offer för människohandel och bedömningsgruppen får använda uppgifterna för att sköta sitt uppdrag, om personen i fråga ger sitt samtycke eller om det är nödvändigt för att bedöma behovet av service, ordna tjänster eller planera och ordna säkerhetsåtgärder. Bedömningsgruppen får

inte lämna ut uppgifterna till någon utomstående.

5 kap.

**Företrädande av barn utan
vårdnadshavare**

39 §

Förordnande av företrädare

För barn som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel och som inte har uppehållstillstånd ska det utan dröjsmål utses en företrädare, om barnet befinner sig i Finland utan vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare.

Ansökan om förordnande av företrädare görs av den förläggning eller flyktingsluss där barnet har registrerats som klient. Innan ansökan görs ska barnet höras på det sätt som föreskrivs i 5 § 2 mom. Förläggningens eller flyktingslussens föreståndare ska använda den talan som ankommer på vårdnadshavaren i angelägenheter som gäller barnets person och förmögenhet tills en företrädare för barnet har förordnats.

Företrädaren förordnas av den tingsrätt inom vars domkrets den förläggning där barnet har registrerats som klient är belägen. Ändring i tingsrättens beslut får sökas genom besvär hos hovrätten på det sätt som föreskrivs i rättegångsbalken. Ett beslut om förordnande av företrädare ska iakttas, även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

40 §

Företrädarens behörighet

Till företrädare förordnas en för uppdraget lämplig myndig person som ger sitt samtycke och som har förmåga att sköta sitt uppdrag på ett oklanderligt sätt.

En förutsättning för förordnande till företrädare är att personen för tingsrätten har uppvisat ett sådant straffregisterutdrag som avses i 6 § 2 mom. i straffregisterlagen (770/1993).

41 §

Företrädarens uppgifter

Företrädaren för vårdnadshavarens talan i angelägenheter som gäller barnets person och förmögenhet samt förvaltar barnets förmögenhet på det sätt som bestäms i 12 kap. 1 och 2 § i rättegångsbalken, 14 § i förvaltningslagen, 17 § och 18 § 3 mom. i förvaltningsprocesslagen samt i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999). Innan ett beslut som gäller barnets person eller förmögenhet fattas ska barnet höras på det sätt som föreskrivs i 5 § 2 mom. i denna lag.

I företrädarens uppgifter ingår inte barnets dagliga vård, fostran eller övriga omvårdnad.

När uppdraget upphör ska företrädaren avge redovisning i enlighet med vad som bestäms i lagen om förmyndarverksamhet.

42 §

Befriande av en företrädare från sitt uppdrag

Framgår det efter att en företrädare förordnats att barnet har en vårdnadshavare i Finland, ska företrädaren befrias från sitt uppdrag, om inte befriandet strider mot barnets fördel. En företrädare kan befrias från sitt uppdrag om han eller hon begär det eller på grund av sjukdom eller av någon annan orsak är förhindrad eller oförmögen att sköta sitt uppdrag eller om det finns andra särskilda skäl.

Ansökan om befrielse från uppdraget som företrädare kan göras av företrädaren, av barnet självt om han eller hon har fyllt 15 år, av den förläggning eller flyktingsluss där barnet har registrerats som klient eller av barnets vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för barnet.

Företrädaren befrias från sitt uppdrag av den tingsrätt inom vars domkrets den förläggning där barnet har registrerats som klient är belägen. Ändring i tingsrättens beslut får sökas genom besvär hos hovrätten på det sätt som föreskrivs i rättegångsbalken. Ett beslut om befriande av en företrädare från sitt uppdrag ska iakttas även om beslutet inte vunnit laga kraft.

43 §

Upphörande av företrädaruppdraget

Företrädarens uppdrag upphör när

- 1) den som företräds uppnår myndighetsålder,
- 2) den som företräds varaktigt flyttar från Finland, eller
- 3) en vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare utses i Finland för den som företräds.

44 §

Anmälningskyldighet

Tingsrätten ska underrätta Migrationsverket och befolkningsdatasystemet om beslut som gäller förordnande till företrädare för barn som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel eller befriande av företrädare från uppdraget.

Har barnet förmögenhet som avses i 66 § i lagen om förmyndarverksamhet och som förvaltas av företrädaren, ska tingsrätten meddela förmyndarmyndigheten om att uppdraget som företrädare ska införas i registret över förmynderskapsärenden.

6 kap.

Register

45 §

Registret över mottagna klienter och företrädarregistret

Registret över mottagna klienter förs med hjälp av automatisk databehandling och är ett personregister över personer som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel.

Företrädarregistret förs med hjälp av automatisk databehandling och är ett personregister över företrädare som med stöd av 39 § förordnats för barn utan vårdnadshavare.

På registret över mottagna klienter och företrädarregistret tillämpas lagstiftningen om skydd av personuppgifter.

46 §

Registrens användningsändamål

I registret över mottagna klienter ingår ett riksomfattande delregister och de delregister som förs av förläggningarna och flyktingslussarna. Det riksomfattande delregistret används för styrning, planering och uppföljning av mottagandet av personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd och av hjälpen till offer för människohandel. De delregister som förs av förläggningar och flyktingslussar används för organiseringen av mottagningstjänster för personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd samt av tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel.

I företrädarregistret ingår ett riksomfattande delregister och de delregister som förs av förläggningarna och flyktingslussarna. Det riksomfattande delregistret används för styrning, planering och uppföljning av verksamheten i anslutning till företrädande av barn utan vårdnadshavare. De delregister som förs av förläggningarna och flyktingslussarna är avsedda för den praktiska administrationen av verksamheten i anslutning till företrädande av barn utan vårdnadshavare.

Uppgifterna i registret över mottagna klienter och företrädarregistret kan användas för att ta fram statistik för nationella och internationella behov med beaktande av personuppgiftslagens (523/1999) bestämmelser om behandling av personuppgifter.

47 §

Registeransvariga

Migrationsverket svarar för förandet av de riksomfattande delregister som avses i 46 §. Förläggningarna och flyktingslussarna svarar för förandet av de egna delregister som avses i 46 §.

48 §

Uppgifter som införs i registret över mottagna klienter

I registret över mottagna klienter får i fråga om sådana personer som nämns i 45 § och

deras familjemedlemmar registreras ärendets eller klientens nummer, uppgift om namn, kön, födelsedatum, födelseort och födelse-land, personbeteckning och utländskt personnummer eller någon annan utländsk beteckning för identifiering av personen och uppgift om medborgarskap, civilstånd och familjeförhållanden. Utöver dessa uppgifter får i registret införas uppgifter om den registrerades

- 1) inkvartering,
- 2) mottagnings- eller brukspenning,
- 3) hälsotillstånd,
- 4) språkkunskaper, utbildning, yrkesskicklighet och arbetserfarenhet,
- 5) uppgifter som behövs för tillhandahållande av mottagningstjänster i anslutning till ansökningar om internationellt skydd och uppehållstillstånd.

49 §

Uppgifter som införs i företrädarregistret

I företrädarregistret får införas namn, personbeteckning, adress- och andra kontaktuppgifter i fråga om en företrädare enligt 39 § samt uppgifter som gäller förordnande till företrädare, befriande av företrädare från uppdraget och upphörande av uppdraget som företrädare.

50 §

Ansvar för uppgifter som har införts i registren

Den registeransvarige svarar för att de uppgifter som har förts in i registret är korrekta samt för att registreringen och användningen sker på lagligt sätt vid skötseln av de egna åliggandena. I övrigt tillämpas på den registeransvariges ansvar vad som bestäms om skydd av personuppgifter någon annanstans i lag.

51 §

Den registrerades rättigheter

I fråga om den registrerades rättigheter gäller vad som föreskrivs i 6 kap. i personuppgiftslagen.

52 §

Utlämnande av uppgifter ur registren

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag får ur registret över mottagna klienter och företrädarregistret, trots sekretessbestämmelserna, lämnas ut sådana uppgifter till Migrationsverket, polisen, gränskontrollmyndigheten samt närings-, trafik- och miljöcentralerna som är nödvändiga för att de ska kunna utföra sina uppgifter i fråga om personer som söker internationellt skydd eller får internationellt skydd och hjälp till offer för människohandel.

Uppgifter kan lämnas ut även i maskinläsbar form eller med hjälp av teknisk anslutning. Innan uppgifter lämnas ut genom teknisk anslutning ska den som begär uppgifterna visa att de skyddas på det sätt som avses i 32 § 1 mom. i personuppgiftslagen.

53 §

Rätt att få uppgifter ur register

Trots sekretessbestämmelserna har registeransvariga som nämns i 47 § rätt att från Migrationsverket, polisen, gränskontrollmyndigheten samt närings-, trafik- och miljöcentralerna få sådan information för registret över mottagna klienter som är nödvändig för utförande av de uppgifter som föreskrivs för den i lag.

Uppgifterna kan, i enlighet med vad som avtalas med den registeransvarige, lämnas ut även i maskinläsbar form eller med hjälp av teknisk anslutning efter att det har utretts att uppgifterna skyddas på det sätt som avses i 32 § 1 mom. i personuppgiftslagen.

54 §

Utplåning av uppgifter ur registren och lagring av uppgifter

Uppgifterna om en registrerad i registret över mottagna klienter och i företrädarregistret utplånas när uppgifterna inte längre behövs och senast fem år efter det att den sista uppgiften om den registrerade har införts.

I fråga om varaktig lagring av registret över mottagna klienter, företrädarregistret

och de uppgifter som ingår i dem bestämmer arkivverket med stöd av 8 § 3 mom. i arkivlagen (831/1994). Bestämmelser om förvaring av handlingar i övrigt finns i 8 § 2 mom. i arkivlagen.

gäller inkvartering eller förflyttning från en förläggning till en annan får ändring inte sökas genom besvär.

7 kap.

Rättsskydd

55 §

Ändringssökande

I andra beslut som avses i denna lag ännu tingsrättens beslut får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Besvärsskriften kan även lämnas in till förläggningens föreståndare som utan dröjsmål ska lämna in den och sitt eget utlåtande till förvaltningsdomstolen.

I sådana beslut av förvaltningsdomstolen som avses i denna lag får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen, om högsta förvaltningsdomstolen meddelar besvärstillstånd.

56 §

Sökande av ändring i fråga om avgift för mottagningstjänster

En betalningsskyldig som anser att det har skett ett fel i samband med påförandet av en avgift kan begära omprövning hos den föreståndare för en förläggning som har påfört avgiften inom sex månader från påförandet. I ett beslut med anledning av omprövningsbegäran får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I förvaltningsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

57 §

Besvärsförbud

I ett beslut som en förläggning eller Migrationsverket fattat med stöd av 16 § och som

8 kap.

Särskilda bestämmelser

58 §

Rätt att få uppgifter

Inrikesministeriet, Migrationsverket, förläggningar, flyktingslussar och kommunala myndigheter har rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få de upplysningar som är nödvändiga för att utföra uppgifterna enligt 3 och 4 kap. av varandra, av privata serviceproducenter som tillhandahåller tjänster enligt 3 och 4 kap. och av företrädare för barn utan vårdnadshavare.

En privat serviceproducent som tillhandahåller tjänster enligt 3 och 4 kap. och vars klient är asylsökande, en person som får tillfälligt skydd eller offer för människohandel har rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få de upplysningar som är nödvändiga för tillhandahålla tjänsterna av Migrationsverket, förläggningar och flyktingslussar.

Företrädare för barn utan vårdnadshavare har rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få de upplysningar som är nödvändiga för att utföra uppgifterna enligt 41 § av Migrationsverket, förläggningar, flyktingslussar, kommunala myndigheter och sådana privata serviceproducenter som tillhandahåller tjänster enligt 3 och 4 kap.

59 §

Sekretess

Uppgifter och handlingar som har erhållits för utförande av uppgifter som avses i denna lag är sekretessbelagda i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

60 §

Omhändertagande av ämnen och föremål

En förläggning eller flyktingsluss ska omhänderta sådana ämnen och föremål som påträffas hos en boende och

1) som kan orsaka fara för den boendes eller en annan persons liv, hälsa eller säkerhet eller skada egendom, om det är sannolikt att ämnet eller föremålet kommer att användas på ett sådant sätt, eller

2) vars innehav är förbjudet med stöd av någon annan lag.

Egendomen ska när inkvarteringen upphör återlämnas till den person av vilken den omhändertogs, om inte något annat föreskrivs om återlämnande, överlåtelse eller förstöring av sådan egendom någon annanstans i lag.

Beslut om omhändertagande fattas och omhändertagandet utförs av förläggnings- eller flyktingslussens förestående eller av en av denne förordnad person som utför socialvårdsarbete. I brådskande fall kan även någon annan person som utför socialvårdsarbete vid förläggnings- eller flyktingslussens utföra omhändertagandet. Föreståndaren eller den av denne förordnade personen som utför socialvårdsarbete ska då omedelbart underlättas om saken, och denne ska besluta om omhändertagande, om egendomen inte återlämnas.

61 §

Inspektion av rum som en boende förfogar över

De rum som en boende vid en förläggning eller flyktingsluss förfogar över kan inspekteras, om det finns grundad anledning att misstänka att den boende där förvarar sådana ämnen eller föremål som avses i 60 §.

Beslut om inspektion fattas och inspektionen utförs av förläggnings- eller flyktingslussens föreståndare eller av en av denne förordnad person som utför socialvårdsarbete. Inspektionen ska utföras så att en annan anställd vid förläggnings- eller flyktingslussens och, om möjligt, den boende är närvarande.

62 §

Allmänna förutsättningar för omhändertagande av ämnen och föremål och för inspektion av rum som en boende förfogar över

Det är tillåtet att omhänderta ämnen och föremål och inspektera rum som en boende förfogar över endast om det är absolut nödvändigt för att skydda den boendes eller någon annan persons hälsa eller säkerhet eller för att skydda egendom. Åtgärderna ska utföras på ett säkert sätt och med respekt för den boendes människovärde, och de får inte ge upphov till onödig olägenhet för den som åtgärderna gäller eller till skada på egendom.

63 §

Antecknande av åtgärder om omhändertagande av ämnen och föremål och inspektion av rum som en boende förfogar över

Förläggnings- eller flyktingslussens ska upprätta protokoll över omhändertagande av ämnen och föremål och över inspektion av rum som en boende förfogar över. Protokollet ska undertecknas av den som utfört åtgärden, av en annan anställd som varit närvarande vid utförandet och av den hos vilken den omhändertagna egendomen påträffades eller som förfogade över de rum som inspekterades.

Protokollet ska innehålla en beskrivning av åtgärden, orsaken till att den genomförts och tidpunkten för genomförandet samt namnet på den som fattat beslut om åtgärden, den som utfört den och en annan anställd som varit närvarande vid utförandet och på den boende som varit föremål för åtgärden. I protokollet ska uppräknas de ämnen och föremål som har omhändertagits och ges en beskrivning av deras skick vid omhändertagandet.

Den boende som varit föremål för åtgärden ska upplysas om innehållet i protokollet och om möjligheten att söka ändring, på sitt modersmål eller på ett språk som det finns grundad anledning att anta att han eller hon förstår. Han eller hon ska ges en kopia av protokollet.

En kopia av protokollet ska sändas till Migrationsverket.

9 kap.

Ikraftträdandebestämmelser

64 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september
2011.

Helsingfors den 17 juni 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Migrations- och Europaminister *Astrid Thors*